Somatische zorg bij de patiënt met een psychiatrische aandoening door de huisarts: pijn en pijnbehandeling

Haio: VISSERS Sylvia , KUL
Promotor: DE LEPELEIRE Jan , KUL
Praktijkopleider: Vos An

Context: Patiënten met psychiatrische aandoeningen hebben een verhoogd risico op comorbide somatische aandoeningen en een verhoogde mortaliteit. Deze literatuur- en veldstudie licht het verband uit tussen psychiatrische aandoeningen, pijnproblemen en het gebruik van medicatie.

Onderzoeksvraag: Er wordt een antwoord geformuleerd op de volgende onderzoeksvraag: Wat is de prevalentie van chronische pijnproblemen en het medicatiegebruik bij patiënten met een chronische psychiatrische aandoening in Vlaanderen?

Methode: Een literatuurstudie werd opgezet via de watervalmethode. In de veldstudie werden gegevens verzameld in 2 psychiatrische centra en in 2 huisartsenpraktijken. De patiënten leden aan de volgende psychiatrische aandoeningen: andere organische psychose, schizofrenie, affectieve psychose, angststoornis/angsttoestand, somatisatiestoornis, depressieve stoornis, su?cide/su?cidepoging, fobie, dwangstoornis, persoonlijkheidsstoornis, posttraumatische stressstoornis, anorexia nervosa/boulimie, psychose nao. Het v??rkomen van de volgende chronische pijnproblemen werd nagegaan: pijn ten gevolge van maligne processen en de ICPC-2 codes A01, D01, D02, D06, A11, P01, P03, L18, L83, L84, L86, L90, L91, N01, N02, N89, N90, N92, N95, N93, N94, R01 en S01. Verder werd het gebruik van analgetica, psychofarmaca en andere medicatie opgezocht in het dossier.

Resultaten: In de literatuur toonde pijnexperimenteel onderzoek een verhoogde pijndrempel aan bij angststoornissen, posttraumatisch stresssyndroom en majeure depressie ondanks de hoge prevalentie van chronische pijnproblemen. Patiënten met schizofrenie vermeldden significant minder pijn bij ernstige pijnlijke aandoeningen dan gemiddeld, doch er is onvoldoende evidentie om te spreken van analgesie. In de veldstudie werden 370 patiënten ge?ncludeerd. Chronische pijnen kwamen voor in 70% van de onderzoekspopulatie. Respectievelijk 48%, 25% en 45% gebruikten antidepressiva, antipsychotica en benzodiazepines. Bij 43% van de patiënten werden chronisch analgetica voorgeschreven. 20% van de patiënten nam een PPI.

Conclusie: Bij depressie, PTSD en angststoornissen was de comorbiditeit zeer groot met chronische pijnproblemen, vooral musculoskeletale pijnen en rugklachten. Dit werd zowel bevestigd in de literatuurstudie als in de veldstudie. Het gebruik van pijnmedicatie, benzodiazepines en PPI?s ligt bij de onderzoekspopulatie erg hoog. Pijnexperimenteel onderzoek in de literatuur leidde bij depressie en angststoornissen tot de paradox ?meer pijn, maar een hogere pijndrempel? die onvoldoende opgehelderd kon worden. Pijnexperimenteel onderzoek weerlegt het vermoeden van analgesie bij schizofrenie. Deze MANAMA pilootstudie bevestigt de aanzienlijke comorbiditeit tussen psychiatrische aandoeningen en chronische pijnproblemen in Vlaanderen en het belangrijke gebruik van analgetica en benzodiazepines. Verder onderzoek is nodig om beter inzicht te krijgen over de oorzaken van de gewijzigde pijngevoeligheid, pijnexpressie en van de subjectieve pijnbeleving van psychiatrische patiënten.